

Frumvarp til laga

um breyting á almennum hegningarlögum og lögum um refsíabyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka (fullgilding spillingsarsamnings).

(Lagt fyrir Alþingi á 130. löggjafarþingi 2003–2004.)

I. KAFLI

Breyting á almennum hegningarlögum, nr. 19 12. febrúar 1940, með síðari breytingum.

1. gr.

Við 6. gr. laganna bætist nýr töluliður, svohljóðandi: Fyrir háttsemi sem greinir í samningi á sviði refsiréttar um spillingu frá 27. janúar 1999.

2. gr.

109. gr. laganna, sbr. 2. gr. laga nr. 147/1998, orðast svo:

Hver sem gefur, lofar eða býður opinberum starfsmanni gjöf eða annan ávinning, sem hann á ekki tilkall til, í þágu hans eða annarra, til að fá hann til að gera eitthvað eða láta eitthvað ógert sem tengist opinberum skyldum hans skal sæta fangelsi allt að 3 árum eða sektum ef málsbætur eru fyrir hendi.

Sömu refsingu skal sá sæta sem beinir slíku að erlendum opinberum starfsmanni, starfsmanni alþjóðastofnunar, manni sem á sæti á þingi slíkrar stofnunar eða á opinberu löggjafarþingi í erlendu ríki, dómara sem á sæti í alþjóðlegum dómstóli eða starfsmanni við slíkan dómstól, í því skyni að fá hann til að gera eitthvað eða láta eitthvað ógert sem tengist opinberum skyldum hans.

Sömu refsingu skal enn fremur sá sæta sem beinir slíku að manni, sem heldur því fram eða veitir vissu fyrir að hann geti haft óeðlileg áhrif á ákvarðanatöku manns sem fjallað er um í 1. og 2. mgr. þessarar greinar, í því skyni að fá hann til að beita þessum áhrifum.

Enn fremur skal sæta sömu refsingu sá maður sem heldur því fram eða veitir vissu fyrir að hann geti haft óeðlileg áhrif á ákvarðanatöku manns, sem fjallað er um í 1. og 2. mgr. þessarar greinar, og heimtar, tekur við eða lætur lofa sér eða öðrum gjöfum eða öðrum ávinningi, sem hann á ekki tilkall til, án tillits til þess hvort áhrifunum er beitt eða hvort þau leiða til þess markmiðs sem stefnt var að.

3. gr.

Við 128. gr. laganna bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Sömu refsingu skal sæta erlendur opinber starfsmaður, starfsmaður alþjóðastofnunar, maður sem á sæti á þingi slíkrar stofnunar eða á opinberu löggjafarþingi í erlendu ríki,

dómari sem á sæti í alþjóðlegum dómstóli eða starfsmaður við slíkan dómstól, sem heimtar, tekur við eða lætur lofa sér eða öðrum gjöfum eða öðrum ávinningi, sem hann á ekki tilkall til, í sambandi við framkvæmd starfa síns.

4. gr.

Á eftir 264. gr. laganna kemur ný grein, 264. gr. a, svohljóðandi:

Hver sem gefur, lofar eða býður manni, sem stjórnar fyrirtæki í atvinnurekstri eða innir af hendi störf á vegum þess, gjöf eða annan ávinning, sem hann á ekki tilkall til, í þágu hans eða annarra, til að fá hann til að gera eitthvað eða láta eitthvað ógert í bága við starfsskyldur hans skal sæta fangelsi allt að 2 árum, eða sektum, ef málsbætur eru.

Ef maður, sem stjórnar fyrirtæki í atvinnurekstri eða innir af hendi störf á vegum þess, heimtar, tekur við eða lætur lofa sér eða öðrum gjöfum eða öðrum ávinningi, sem hann á ekki tilkall til, og gerir með því eitthvað eða lætur eitthvað ógert í bága við starfsskyldur sínar, skal sæta fangelsi allt að 2 árum, eða sektum, ef málsbætur eru.

II. KAFLI

Breyting á lögum um refsíabyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka, nr. 144 22. desember 1998, sbr. lög nr. 92 29. apríl 2002.

5. gr.

1. gr. laganna orðast svo:

Nú er í starfsemi lögaðila framið brot gegn 109. gr. eða 1. mgr. 264. gr. a almennra hegningarlaga og er þá heimilt að gera lögaðilanum fésekt. Nú er í starfsemi lögaðila framið brot gegn 264. gr. almennra hegningarlaga og frumbrotið, sem ávinningur stafar af, varðar 109. gr. eða 1. mgr. 264. gr. a almennra hegningarlaga og er þá sömuleiðis heimilt að gera lögaðilanum fésekt.

6. gr.

Við lögina bætist ný grein, 3. gr., svohljóðandi:

Um tilhögun refsíabyrgðar samkvæmt lögnum fer eftir II. kafla A almennra hegningarlaga.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

I. Inngangur.

Frumvarp þetta er samið á vegum refsiréttarnefndar að tilhlutan dómsmálaráðherra. Frumvarpið kveður á um nauðsynlegar breytingar á lögum svo að unnt verði að fullgilda samning á sviði refsiréttar um spillingu, sem undirritaður var í Strassborg 27. janúar 1999, hér eftir nefndur spillingarsamningurinn.

Til að unnt verði að fullnægja skuldbindingum samkvæmt spillingarsamningnum þarf að gera breytingar á almennum hegningarlögum, nr. 19/1940, og lögum um refsíabyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka, nr. 144/1998.

Spillingarsamningurinn var saminn á vettvangi Evrópuráðsins. Á 19. ráðstefnu evrópskra dómsmálaráðherra sem haldin var í Vallettu árið 1994 var óskað eftir því að Evrópuráðið tæki til skoðunar hvernig bregðast mætti við þeirri ógn sem lýðræði, réttaröryggi og mann-

réttindum stendur af spillingu. Ráðherrarnir voru sammála um að nauðsynlegt væri að stuðla að samræmingu réttarreglna og samstarfi milli ríkja til þess að takast á við spillingu. Að tilmælum dómsmálaráðherranna ákvað ráðherranefnd Evrópuráðsins í september 1994 að koma á fót sérstökum vinnuhópi til þess að leita leiða í baráttunni gegn spillingu. Hópurinn tók til starfa í mars 1995 og hóf þá vinnu við aðgerðaáætlun gegn spillingu, sem samþykkt var af ráðherranefndinni í nóvember 1996.

Á 21. ráðstefnu evrópskra dómsmálaráðherra sem haldin var í Prag í júní 1997 var samþykkt ályktun þar sem mælt var til þess að aðgerðaáætluninni yrði hrint í framkvæmd. Jafnframt var mælt með því að sem fyrst yrði samþykktur alþjóðasamningur á sviði refsiréttar sem kvæði á um samræmdar aðgerðir til að gera spillingu refsiverða og aukna samvinnu um saksókn vegna slíkra brota. Þá var mælt til alþjóðlegrar samvinnu um eftirfylgni reglna á þessu sviði með þátttöku ríkja sem ekki eiga aðild að Evrópuráðinu.

Á öðrum leiðtogafundi aðildarríkja Evrópuráðsins sem haldinn var í Strassborg í október 1997 var samþykkt aðgerðaskrá þar sem ráðherranefndinni var meðal annars falið að sjá til þess að sem fyrst lægju fyrir alþjóðasamningar í samræmi við framangreinda aðgerðaáætlun.

Á 101. fundi ráðherranefndarinnar sem haldinn var í nóvember 1997 var samþykkt ályktun (97) 24 sem kveður á um 20 meginreglur í baráttunni gegn spillingu. Á 102. fundi nefndarinnar sem haldinn var í maí 1998 var samþykkt ályktun (98) 7 sem veitti heimild til að stofna „ríkjahóp gegn spillingu“ (e. Group of States against Corruption, GRECO) sem ætlað var að efla hæfni samningsríkjanna til baráttu gegn spillingu með því að fylgjast með hvernig þau standa við skuldbindingar sínar á þessu sviði. GRECO-samningurinn var samþykktur 5. maí 1998.

Vinna við undirbúning spillingarsamningsins hófst í febrúar 1996. Á 103. fundi ráðherranefndarinnar sem haldinn var í nóvember 1998 voru lokadrög samningsins samþykkt til undirritunar. Jafnframt samþykkti nefndin útgáfu á skýringum með samningnum. Samningurinn var undirritaður í Strassborg 27. janúar 1999. Samningurinn kveður á um að samningsríki geti gert fyrirvara um tiltekna skuldbindingar hans, sbr. 37. gr. samningsins. Ísland undirritaði samninginn 27. janúar 1999 með almennum fyrirvara um fullgildinguna. Af Íslands hálfu voru engir fyrirvarar gerðir skv. 37. gr. samningsins.

II. Efni spillingarsamningsins.

Meginmarkmið spillingarsamningsins er að þróa samræmdar efnis- og málsmeðferðarreglur í samningsríkjunum er varða tiltekin spillingarbrot. Hugtakið spilling er ekki skilgreint í samningnum en við gerð hans var stuðst við víðtæka merkingu hugtaksins, þ.e. mútur eða aðra háttsemi sem brýtur gegn skyldum manna sem falin hefur verið ábyrgð af opinberum eða viðskiptalegum toga, hvort sem um er að ræða opinbera starfsmenn, launþega eða sjálfstæða umboðsmenn, og ætlað er að ná fram ávinningi af einhverju tagi fyrir þá sjálfa eða aðra, sem þeir eiga ekki tilkall til. Nauðsynlegt var að styðjast við svo víðtæka merkingu þar sem ekki var fyrir hendi nein almenn, samræmd skilgreining á hugtakinu spilling í refsilöggjöf samningsríkjanna. Samningurinn kveður hins vegar á um almenna lýsingu á mútubrotum, bæði mútugreiðslum (aktívum mútum) og mútubágu (passívum mútum), sem og lýsingu á annarri spillingarháttsemi, svo sem spillingu í viðskiptalífi og áhrifakaup (e. trading in influence). Samkvæmt samningnum skulu samningsaðilar mæla fyrir í lögum sínum um refsínæmi þessara brota.

Í I. kafla samningsins er að finna skýringu á merkingu hugtakanna „opinber starfsmaður“, „dómari“ og „lögpersóna“. Merking þessara hugtaka er víðtæk og þarf ekki að fara saman

við merkingu þeirra í landsrétti. Ekki leiðir því af samningnum að samningsríkin þurfi að samræma eða breyta skilgreiningu á þessum hugtökum. Þannig segir í a-lið 1. gr. samningsins að skilja skuli orðið „opinber starfsmaður“ eins og starfsheitin „embættismaður“, „opinber starfsmaður“, „sveitarstjóri“, „ráðherra“ eða „dómari“ eru skilgreind í landslögum þess ríkis þar sem viðkomandi gegnir því starfi og í samræmi við refsilagaframkvæmd þess. Hins vegar getur samningsríki ákveðið að takmarka saksókn gagnvart opinberum starfsmanni í öðru ríki við skilgreiningu fyrrnefnda ríkisins á því hugtaki, sbr. c-lið 1. gr. Túlka ber hugtakið „dómari“ með víðtækum hætti þannig að það nái til saksóknara og annarra sem gegna stöðu innan dómskerfisins. Skv. d-lið 1. gr. hefur hugtakið „lögpersóna“ þá merkingu sem kveðið er á um í rétti viðkomandi ríkis. Hugtakið nær þó ekki til ríkis, opinberrar stofnunar eða alþjóðastofnunar.

Í II. kafla samningsins er að finna efnislýsingu þeirra brota sem samningsríkjum ber að lýsa refsiverð í lögum sínum, auk annarra ákvæða. Í 2. gr. er mútugreiðslum (aktívum mútum) til innlands opinbers starfsmanns lýst þannig að honum sé lofað beint eða óbeint, í þágu hans sjálfs eða annars, ávinningi sem hann á ekki tilkall til, til þess að hann geri eitthvað eða láti eitthvað ógert í sambandi við framkvæmd starfa síns. Markmið ákvæðisins er að tryggja að starfsemi hins opinbera fari fram með gegnsæjum, réttmætum og hlutlægum hætti. Þá er nauðsynlegt að tryggja traust almennings til hins opinbera og hindra óeðlileg afskipti af störfum opinberra starfsmanna. Skilgreining 2. gr. á mútugreiðslum byggist á skilgreiningu brotsins sem finna má í landsrétti margra ríkja og í þjóðarétti. Að því er saknæmi varðar er gerð krafa um ásetning. Ekki er áskilið að háttsemi mútugjafans leiði til þess að opinber starfsmaður brjóti í raun starfsskyldur sínar. Ávinningurinn er yfirleitt fjárhagslegs eðlis en getur einnig verið af óefnislegum toga. Meginskilyrðið er að mútubeginn eigi ekki tilkall til ávinningsins. Undanskildar eru því t.d. gjafir sem heimilaðar eru í starfsreglum sem og eðlilegar og ásættanlegar gjafir sem hafa mjög lítið verðgildi.

Í 3. gr. er mútubágu (passívum mútum) innlands opinbers starfsmanns lýst þannig að hann fari beint eða óbeint fram á ávinning eða taki við ávinningi sem hann á ekki tilkall til, í eigin þágu eða annars, eða þiggi boð eða loforð um slíkt, til þess að hann geri eitthvað eða láti eitthvað ógert í sambandi við framkvæmd starfa síns.

Í ákvæðum sem á eftir fylgja er vísað til verknaðarlýsingar 2. og 3. gr. og hún látin ná til manna sem eiga sæti á innlendu opinberu þingi, sbr. 4. gr., erlendra opinberra starfsmanna, sbr. 5. gr., manna sem sitja á erlendu opinberu þingi, sbr. 6. gr., starfsmanna fjölþjóðlegra stofnana, sbr. 9. gr., þingmanna á fjölþjóðlegum þingum, sbr. 10. gr., og dómara og starfsmanna alþjóðadómstóla, sbr. 11. gr.

Að því er erlenda opinbera starfsmenn varðar var talið nauðsynlegt í ljósi aukinnar alþjóðavæðingar að láta mútubrot ná til opinberra starfsmanna í erlendum ríkjum. Slík regla er til þess fallin að stuðla að gegnsæi og sanngirni í ákvörðunartöku hins opinbera í erlendum ríkjum sem og til að jafna samkeppnisstyrði fyrirtækja sem starfa á alþjóðlegum markaði. Áður hafa verið samþykktir alþjóðasamningar þar sem kveðið er á um slík brot. Í maí 1997 var samþykktur samningur á vegum Evrópusambandsins um baráttu gegn spillingu starfsmanna bandalaganna og opinberra starfsmanna aðildarríkja sambandsins, þar sem spilling erlendra opinberra starfsmanna er lýst refsiverð. Í desember 1997 var undirritaður samningur um baráttu gegn mútugreiðslum til erlendra opinberra starfsmanna í alþjóðlegum viðskiptum, sem saminn var á vettvangi Efnahagssamvinnu- og þróunarstofnunarinnar (OECD). Samningurinn, sem nefndur hefur verið mútusamningurinn, leggur þá skuldbindingu á herðar samningsaðila að lýsa refsiverðar mútugreiðslur til erlendra opinberra starfsmanna sem hafa

það að markmiði að ná eða halda viðskiptum eða öðrum ótilhlýðilegum ávinningi í alþjóðaviðskiptum. Ísland hefur fullgilt síðarnefnda samninginn og gert nauðsynlegar lagabreytingar vegna hans, sbr. lög nr. 144/1998 og lög nr. 147/1998. Gildissvið spillingarsamningsins er hins vegar víðtækara en gildissvið mútusamningsins að því er varðar erlenda opinbera starfsmenn. Í fyrsta lagi nær hann einnig til mútupágu erlendra opinberra starfsmanna og í öðru lagi er refsínæmi háttseminnar ekki háð því að markmið hennar sé að ná eða halda ótilhlýðilegum ávinningi í alþjóðaviðskiptum.

Samkvæmt 7. og 8. gr. spillingarsamningsins er samningsríkjunum gert að lýsa mútugreiðslur og mútupágu einkaaðila í viðskiptalífi refsiverða í landsrétti. Talið var nauðsynlegt að takast á við skaðleg samfélagsleg og samkeppnisleg áhrif slíkrar háttsemi einkaaðila jafnt sem opinberra, meðal annars í ljósi einkavæðingar á starfsemi hins opinbera á mikilvægum samfélagslegum sviðum. Slík brot sem framin eru í atvinnurekstri eru því á margan hátt sambærileg því þegar þau eru framin í tengslum við starfsemi hins opinbera. Brotin eiga þó ekki við þegar starfsemin fer ekki fram í hagnaðarskyni og eru háð því að brotið sé gegn starfsskyldum viðkomandi stjórnanda, starfsmanns eða manns sem tekið hefur að sér að vinna sérstök verk fyrir einkaaðilann.

Í 12. gr. samningsins er sú skylda lögð á samningsríkin að þau lýsi refsiverð svonefnd áhrifakaup (e. trading in influence). Sú háttsemi er ólík mútugreiðslum og mútupágu að því leyti að um er að ræða þríhliða samband þar sem brotið tengist manni sem heldur því fram eða veitir vissu fyrir að hann geti haft óeðlileg áhrif á ákvarðanatöku manns sem fjallað er um í fyrri greinum samningsins. Ákvæði 12. gr. tekur bæði til háttsemi sem felst í því að lofa, bjóða eða veita manni sem heldur því fram að hann geti haft óeðlileg áhrif á mann sem fer með ákvörðunarvald (aktív áhrifakaup) og til háttsemi sem felst í því að maður sem heldur slíku fram fer fram á eða þiggur slíkan ávinning (passív áhrifakaup). Brotið er óháð því hvort sá maður sem hefur ákvörðunarvaldið geri eitthvað eða láti eitthvað ógert sem tengist opinberum skyldum hans. Áskilið er að ásetningur standi til þess að hafa óeðlileg áhrif á þann sem fer með ákvörðunarvaldið. Hefðbundin og viðurkennd hagsmunagæsla fellur því utan ákvæðisins.

Auk framangreindrar háttsemi er samningsríkjunum gert að lýsa refsivert í löggjöf sinni þvætti á ávinningi af spillingarbrotum, sbr. 13. gr., bókhaldsbrot sem tengist spillingarbrotum, sbr. 14. gr., og spillingarbrot í starfsemi lögaðila, sbr. 18. gr. samningsins.

Í 17. gr. samningsins er að finna ákvæði um refsilögsögu. Þar segir að hver samningsaðili skuli gera þær ráðstafanir sem nauðsynlegar eru til að fella framangreind afbrot undir lögsögu sína þegar afbrotið er framið innan yfirráðasvæðis hans að einhverju eða öllu leyti, þegar brotamaður er ríkisborgari hans eða opinber starfsmaður eða á sæti á opinberu þingi innan lands og þegar brotið varðar opinberan starfsmann hans eða mann sem á sæti á opinberu þingi innan lands, eða mann sem fjallað er um í 9.–11. gr. samningsins og er ríkisborgari samningsaðilans.

Í öðrum greinum II. kafla samningsins er síðan kveðið á um hlutdeild, friðhelgi, viðurlög, sérhæfð stjórnvöld, samvinnu stjórnvalda, öflun sönnunargagna og upptöku ávinnings. Í III. kafla samningsins er kveðið á um að eftirlit með framkvæmd á samningnum skuli falið svonefndum ríkjahópi gegn spillingu (GRECO).

Í IV. kafla samningsins er fjallað um fjölþjóðlega samvinnu. Þar er meðal annars fjallað um framsal. Skv. 27. gr. samningsins skal litið svo á að brot sem kveðið er á um í samningnum séu meðal brota sem leitt geti til framsals í hverjum þeim framsalssamningi sem fyrir hendi er meðal samningsaðila. Ef samningsaðili, sem setur þjóðréttarsamning sem skilyrði

fyrir framsali, fær framsalsbeiðni frá öðrum aðila sem hann hefur ekki gert framsalssamning við getur hann litið á samningnum sem lagalegan grundvöll að framsali hvað snertir brot sem kveðið er á um í samningnum. Sé synjað um framsal vegna brots sem kveðið er á um í samningnum einungis á grundvelli ríkisfangs þess sem framsals er beiðst á eða vegna þess að sá sem beiðninni er beint til telur sig eiga dómsvald um brotið, skal sá aðili sem beiðninni er beint til leggja málið fyrir viðeigandi yfirvöld sín til saksóknar nema um annað sé samið við þann aðila sem beiðnina lagði fram.

Í V. kafla er að finna lokaákvæði samningsins, meðal annars um fyrirvara sem samningsaðilar geta gert varðandi tiltekin ákvæði samningsins.

III. Lagabreytingar vegna fullgildingar samningsins.

Almenn hegningarlög hafa ekki að geyma almennt refsíákvæði um mútur. Hins vegar hefur verið talið nauðsynlegt við ákveðnar aðstæður að koma í veg fyrir að mönnum sé boðinn ávinningur fyrir að gera eitthvað eða láta eitthvað ógert. Mikilvægt er að stjórnvöld fari að lögum í opinberri stjórnslu og gæti rétttra aðferða við meðferð mála. Því varðar það refsingu skv. 109. gr. almennra hegningarlaga að múta opinberum starfsmanni (aktívar mútur), auk þess sem starfsmaðurinn sjálfur getur bakað sér refsíábyrgð vegna mútuþágu (passívar mútur) skv. 128. gr. laganna.

Í kjölfar samnings um baráttu gegn mútugreiðslum til erlendra opinberra starfsmanna í alþjóðlegum viðskiptum, sem undirritaður var í París 17. desember 1997, var gerð breyting á 109. gr. hegningarlaga. Breytingin fól meðal annars í sér að mútugreiðslur til erlendra opinberra starfsmanna og starfsmanna alþjóðastofnana voru gerðar refsiverðar. Einnig var fellt niður skilyrði um að viðkomandi opinber starfsmaður, íslenskur eða erlendur, bryti gegn starfsskyldu sinni. Að því er erlenda opinbera starfsmenn varðar var sett það skilyrði að ívilnun hefði þann tilgang að greiða fyrir viðskiptum. Jafnframt voru sett sérlög um refsíábyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna til opinbers starfsmanns, sbr. lög nr. 144/1998. Þeim lögum var breytt með lögum nr. 99/2002. Eftir breytinguna bera lögin heitið lög um refsíábyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka.

Spillingarsamningurinn er víðtækari en mútusamningurinn einkum að þrennu leyti: Í fyrsta lagi fjallar hann um refsíábyrgð bæði mútugjafa og mútuþega (aktívar og passívar mútur) í tengslum við innlenda og erlenda opinbera starfsemi, í öðru lagi kveður hann á um að mútubrot í tengslum við starfsemi einkaaðila í viðskiptalífi skuli lýst refsiverð og í þriðja lagi felst í honum skuldbinding um að lýsa refsiverða háttsemi sem tengist mönnum sem haft geta áhrif á ákvarðanatöku opinberra starfsmanna (áhrifakaup). Nauðsynlegt er að gera breytingar á íslenskri refsilöggjöf vegna þeirra skuldbindinga sem felast í samningnum.

Þær breytingar sem lagt er til að gerðar verði á íslenskum lögum vegna spillingarsamningsins eru eftirfarandi:

- a. Lagt er til að í hegningarlögum verði mælt fyrir um heimild til að sækja mann til sakar hér á landi, þótt spillingarbrot hafi verið framið utan refsilögsögu landsins. Skv. 2. gr. laga um framsal sakamanna og aðra aðstoð í sakamálum, nr. 13/1984, má ekki framselja íslenska ríkisborgara. Hins vegar ber samningsaðilum skv. 5. tölul. 27. gr. samningsins að leggja mál til saksóknar ef synjað er um framsal á grundvelli ríkisfangs.
- b. Lagt er til að bætt verði inn í verknaðarlýsingu 109. gr. almennra hegningarlaga að opinber starfsmaður eigi ekki tilkall til þess ávinnings sem honum er boðinn og að hann sé boðinn í þágu starfsmannsins eða annarra.

- c. Spillingarsamningurinn gerir greinarmun á starfsheitum opinberra starfsmanna sem mútubrot ná til og er því lagt til að þessi starfsheiti verði tilgreind í þeim ákvæðum hegningarlaga sem um þessi brot fjalla.
- d. Í samræmi við ákvæði spillingsamningsins er lagt til að kveðið verði á um það í hegningarlögum að mútubága erlends opinbers starfsmanns verði gerð refsiverð.
- e. Af sömu ástæðu er lagt til að sett verði nýtt ákvæði í hegningarlögum um að refsivert sé að gefa, lofa eða bjóða óréttmætan ávinning manni, sem heldur því fram eða veitir vissu fyrir að hann geti haft óeðlileg áhrif á ákvarðanatöku opinbers starfsmanns (aktív áhrifakaup).
- f. Jafnframt er lagt til að sett verði ákvæði í hegningarlögum um að það varði refsingu ef maður, sem heldur því fram eða veitir vissu fyrir að hann geti haft óeðlileg áhrif á ákvarðanatöku opinbers starfsmanns, heimtar, tekur við eða lætur lofa sér óréttmætum ávinningi (passív áhrifakaup).
- g. Lagt til að í samræmi við ákvæði spillingsamningsins verði kveðið á um það í hegningarlögum að mútugreiðslur og mútubága í starfsemi einkaaðila í viðskiptalífi séu refsiverðar.
- h. Að lokum er lagt til að efni 1. gr. laga um refsíabyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka, nr. 144/1998, verði víkkað út þannig að það nái til framangreindra spillingsarbrotu.

Ekki er talið að gera þurfi breytingar á íslenskri refsilöggjöf til þess að fullnægja skuldbindingum samningsins varðandi þvætti á ávinningi af spillingsbrotum, sbr. 13. gr., bókhaldsbrot, sbr. 14. gr., og hlutdeild, sbr. 15. gr. samningsins.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í greininni er lagt til að refsilögsagan verði færð út þannig að refsað verði eftir íslenskum hegningarlögum fyrir háttsemi sem greinir í spillingsamningnum, enda þótt brotið sé framið utan íslenska ríkisins og án tillits til þess hver er að því valdur.

Um 2. gr.

Hér er lagt til að gerðar verði breytingar á 109. gr. almennra hegningarlaga, sbr. 2. gr. laga nr. 147/1998, til samræmis við spillingsamninginn.

Í 1. mgr. eru lagðar til tvær breytingar á verknaðarlýsingu ákvæðisins. Í fyrsta lagi, að tekið verði fram það skilyrði að um sé að ræða gjöf eða ávinning sem viðkomandi opinber starfsmaður eigi ekki tilkall til, og í öðru lagi, að gjöfin eða ávinningurinn sé í þágu hans eða annarra. Þessi breyting er í samræmi við verknaðarlýsingu á brotinu í 2. gr. spillingsamningsins. Áfram yrði refsivert að ívilna opinberum starfsmanni í því skyni að fá hann til að beita stöðu sinni til að hafa áhrif á niðurstöðu máls þótt meðferð þess væri utan valdsviðs hans. Þá skiptir engu um refsínæmi verknaðar þótt ívilnun miði að því að fá fyrirgreiðslu sem viðkomandi á rétt á, enda verður almennt ekki fullyrt að hún hafi engin áhrif við meðferð máls. Gert er ráð fyrir viðteknum skilningi á hugtakinu íslenskur opinber starfsmaður.

Í 2. mgr. eru lagðar til tvær breytingar á núgildandi ákvæði 2. mgr. 109. gr. Í fyrsta lagi er lagt til að tilgreind verði í samræmi við ákvæði spillingsamningsins þau starfsheiti erlendra opinberra starfsmanna sem brotið getur varðað. Að íslenskum rétti falla allir þessir flokkar undir hugtakið opinber starfsmaður. Að því er erlenda opinbera starfsmenn varðar ber hins vegar almennt að miða við merkingu þessara hugtaka í rétti þess ríkis þar sem

viðkomandi gegnir starfi, sbr. 1. gr. samningsins. Hins vegar er gert ráð fyrir því að saksókn verði takmörkuð við þau tilfelli þar sem talið verður að viðkomandi erlendur opinber starfsmaður teldist jafnframt opinber starfsmaður að íslenskum rétti, sbr. c-lið 1. gr. samningsins.

Að því er varðar starfsmann, dómara eða þingmann hjá alþjóðastofnun eða alþjóðlegum dómstól gerir spillingarsamningurinn ráð fyrir því að refsinaemi sé háð því að samningsríki eigi aðild að stofnuninni og hafi viðurkennt lögsögu dómstólsins. Ekki er hins vegar kveðið á um slíkan fyrirvara í mútusamningnum. Brot sem falla undir mútusamninginn, þ.e. mútur sem ætlað er að ná eða halda viðskiptum eða öðrum ótilhlýðilegum ávinningi í alþjóðaviðskiptum, eru þannig refsiverð án tillits til þess hvort Ísland sé aðili að viðkomandi alþjóðastofnun eða hafi viðurkennt lögsögu viðkomandi alþjóðlegs dómstóls. Í frumvarpinu er lagt til að sama regla gildi um öll brot skv. 109. gr. að þessu leyti. Því er ekki lagður til sá áskilnaður að Ísland eigi aðild að viðkomandi alþjóðastofnun eða hafi viðurkennt lögsögu viðkomandi alþjóðlegs dómstóls.

Í öðru lagi er lagt til að fellt verði niður það skilyrði að ívilnun miði að því að ná eða halda viðskiptum eða öðrum ótilhlýðilegum ávinningi í alþjóðaviðskiptum. Í verknaðarlýsingu spillingarsamningsins er einungis áskilið að ívilnun miði að því að opinber starfsmaður geri eitthvað eða láti eitthvað ógert í sambandi við framkvæmd starfa síns og er ekki gerður greinarmunur á innlendum og erlendum opinberum starfsmönnum að þessu leyti. Því er lagt til að fullt samræmi verði hvað þetta varðar milli 1. og 2. mgr. 109. gr.

Í 3. mgr. er lagt til að sá sem gefur, lofar eða býður manni, sem heldur því fram eða veitir vissu fyrir að hann geti haft óeðlileg áhrif á ákvarðanatöku manns sem fjallað er um í 1. og 2. mgr., gjöf eða annan ávinning, sem hann á ekki tilkall til, í þágu hans eða annarra, í því skyni að fá hann til að beita þessum áhrifum, án tillits til þess hvort áhrifunum er beitt eða hvort þau leiða til þess markmiðs sem stefnt var að, skuli sæta fangelsi allt að 3 árum eða sektum ef málsbætur eru fyrir hendi. Ákvæðinu er ætlað að fullnægja skuldbindingum 12. gr. spillingarsamningsins um áhrifakaup, að því er varðar háttsemi sem felur í sér frumkvæði annars manns en þess sem heldur því fram að hann geti haft óeðlileg áhrif á mann sem fer með ákvörðunarvald (aktív áhrifakaup).

Í 4. mgr. er lagt til að sá skuli sæta sömu refsingu sem heldur því fram eða veitir vissu fyrir að hann geti haft óeðlileg áhrif á ákvarðanatöku manns, sem fjallað er um í 1. og 2. mgr., og heimtar, tekur við eða lætur lofa sér eða öðrum gjöfum eða öðrum ávinningi, sem hann á ekki tilkall til, án tillits til þess hvort áhrifunum er beitt eða hvort þau leiða til þess markmiðs sem stefnt var að. Ákvæðinu er ætlað að fullnægja skuldbindingum 12. gr. spillingarsamningsins um áhrifakaup, að því er varðar háttsemi sem felur í sér frumkvæði þess sem heldur því fram að hann geti haft óeðlileg áhrif á mann sem fer með ákvörðunarvald (passív áhrifakaup).

Um 3. gr.

Í greininni er lagt til að ný málsgrein bætist við 128. gr. almennra hegningarlaga þess efnis að mútupága, sbr. 1. mgr. 128. gr., varði einnig erlenda opinbera starfsmenn refsingu. Verknaðarlýsing er að öðru leyti sú sama og í 1. mgr. 128. gr. Að því er varðar túlkun hugtaksins erlendur opinber starfsmaður er vísað til athugasemda við 2. mgr. 2. gr. frumvarpsins.

Um 4. gr.

Hér er lagt til að lögfest verði almennt refsíákvæði í XXVII. kafla almennra hegningarlaga um mútugreiðslur og mútupágu í tengslum við starfsemi einkaaðila í viðskiptalífi. Ákvæðinu

er ætlað að fullnægja skuldbindingum 7. og 8. gr. spillingarsamningsins. Lagt er til að á eftir 264. gr. almennra hegningarlaga komi ný grein, 264. gr. a, sem hafi að geyma tvær máls-greinar, þá fyrri um mútugreiðslur og þá síðari um mútubágu.

Eins og fram kemur í II. kafla almennra athugasemda með frumvarpinu er talið nauðsynlegt að takast á við skaðleg samfélagsleg og samkeppnisleg áhrif mútugreiðslna og mútubágu er varða einkaaðila jafnt sem opinbera aðila, meðal annars í ljósi einkavæðingar á starfsemi hins opinbera á mikilvægum þjóðfélagslegum sviðum. Eðlilegt er því að kveða á um refsínæmi þessarar háttsemi þegar hún fer fram í starfsemi einkaaðila í viðskiptalífi, enda eru mútur í viðskiptalífi á margan hátt sambærilegar mútum í opinberri starfsemi. Þess ber að geta að í 26. gr. samkeppnislaga, nr. 8/1993, er kveðið á um að óheimilt sé í atvinnustarfsemi að hafa áhrif á starfsmann annars aðila með gjöfum eða öðrum hlunnindum eða loforðum um slíkt og getur slík háttsemi varðað viðurlögum skv. XIII. kafla þeirra laga.

Leggja ber viðtækan skilning í merkingu orðanna „fyrirtæki í atvinnurekstri“ þannig að það nái til hvers kyns viðskiptalegrar starfsemi einkaaðila án tillits til eðlis viðskiptanna eða félagaforms. Verksaðarlýsing 1. og 2. mgr. nær þó eingöngu til starfsemi einkafyrirtækja í viðskiptalífi sem fer fram í hagnaðarskyni. Undanskilin er því starfsemi samtaka eða manna sem rekin er í góðgerðar- eða hugsjónaskyni og hefur ekki að markmiði að skila eigendum eða stjórnendum fjárhagslegum hagnaði.

Múturnar geta beinst að stjórnarmanni eða stjórnanda fyrirtækis, starfsmanni þess eða manni sem hefur tekið að sér að vinna sérstök verk fyrir fyrirtækið, svo sem lögmanni þess, lögfræðingi, endurskoðanda eða fjármálaráðgjafa. Utan þessa falla hluthafar sem ekki eru jafnframt stjórnendur eða starfsmenn.

Gerður er áskilnaður um að óréttmæt ívilnun miði að því að viðkomandi stjórnandi eða starfsmaður geri eitthvað eða láti eitthvað ógert í bága við starfsskyldur hans. Þessi áskilnaður um brot á starfsskyldu tengist þeim hagsmunum sem ákvæðinu er ætlað að vernda, þ.e. þeim almenna trúnaði og heiðarleika sem viðkomandi ber að sýna í störfum sínum gagnvart fyrirtækinu. Brot á starfsskyldum er ekki bundið við brot á ákvæðum í ráðningarsamningi eða í skráðum starfsreglum og getur því einnig náð til brota á óskráðum en viðteknum viðhorfum um heiðarleika í samskiptum og trúnað í starfi. Móttaka óréttmæts ávinnings fer oft fram með leynd og án samþykkis yfirmanns og er því til þess fallin að brjóta trúnað og fara í bága við hagsmuni fyrirtækisins.

Um 5. gr.

Samkvæmt 18. gr. spillingarsamningsins ber samningsaðilum að gera þær ráðstafanir sem nauðsynlegar kunna að vera til að tryggja að gera megi lögaðila ábyrga fyrir mútugreiðslum og áhrifakaupum ef brotið er framið í þágu lögaðilans. Sama á við um þvætti þar sem frumbrotið er mútugreiðsla eða áhrifakaup.

Í kjölfar mútusamningsins voru sett sérlög hér á landi um refsíabyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna til opinbers starfsmanns, sbr. lög nr. 144/1998. Þeim lögum var breytt með lögum nr. 99/2002. Eftir breytinguna bera lögin heitið lög um refsíabyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka. Í 1. gr. laganna segir að hafi starfsmaður lögaðila gefið, lofað eða boðið opinberum starfsmanni gjöf eða annan ávinning til að fá hann til að gera eitthvað eða láta eitthvað ógert sem tengist opinberum skyldum hans í því skyni að ná eða halda viðskiptum eða öðrum ótilhlýðilegum ávinningi í þágu lögaðilans, sé heimilt að gera lögaðilanum fésekt. Sama gildir ef slíku er beint að erlendum opinberum starfsmanni eða starfsmanni opinberrar alþjóðastofnunar.

Til þess að fullnægja skuldbindingum spillingarsamningsins er lagt til að 1. gr. laga nr. 144/1998 verði breytt þannig að í þar sé vísað til 109. gr. og 1. mgr. 264. gr. a almennra hegningarlaga um mútugreiðslur og áhrifakaup til opinberra starfsmanna og til einkaaðila, sem og til 264. gr. laganna um þvætti þar sem frumbrotið varðar þessi ákvæði.

Um 6. gr.

Lagt er til að lögin um refsíábyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka, nr. 144 22. desember 1998, sbr. lög nr. 92 29. apríl 2002, hafi að geyma almenna vísan til II. kafla A almennra hegningarlaga um tilhögun refsíábyrgðar.

Um 7. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Fylgiskjal I.

SAMNINGUR á sviði refsiréttar um spillingu.

Formálsorð.

Aðildarríki Evrópuráðsins og önnur ríki sem undirrita samning þennan,

sem hafa í huga að markmið Evrópuráðsins er að efla einingu meðal aðildarríkjanna,

sem viðurkenna gildi þess að stuðla að samvinnu við hin ríkin sem hafa undirritað samning þennan,

sem álíta það forgangsatriði að fylgja sameiginlegri stefnu á sviði refsiréttar, er miði að því að vernda þjóðfélagið gegn spillingu, meðal annars að setja viðeigandi lög og gera viðeigandi fyrirbyggjandi ráðstafanir,

sem leggja áherslu á að spilling ógnar réttarreglu, lýðræði og mannréttindum, grefur undan góðum stjórnunarháttum, sanngirni og félagslegu réttlæti, raskar samkeppni, hindrar efnahagsþróun og ógnar stöðugleika stofnana lýðræðisins og skeytur þann siðferðilega grunn sem þjóðfélagið er reist á,

sem telja að aukin, hraðvirk og árangursrík alþjóðleg samvinna á sviði sakamála sé forsenda þess að baráttan gegn spillingu skili tilætluðum árangri,

sem fagna þeirri þróun sem átt hefur sér stað undanfarið og eykur enn frekar skilning og samvinnu þjóða í milli á og í baráttunni gegn spillingu; nefna má, í þessu sambandi, aðgerðir

Sameinuðu þjóðanna, Alþjóðabankans, Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar, Samtaka Ameríkuríkja, Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD) og Evrópu-sambandsins,

sem hafa hliðsjón af aðgerðaáætlun gegn spillingu, sem ráðherranefnd Evrópuráðsins samþykkti í nóvember 1996 í kjölfar tilmæla 19. ráðstefnu evrópskra dómsmálaráðherra (í Valletta 1994),

sem minnst í þessu sambandi mikilvægis þess að ríki, sem ekki eiga aðild að Evrópuráðinu, taki þátt í aðgerðum Evrópuráðsins gegn spillingu og fagna mikilvægu framlagi þeirra til framkvæmdar aðgerðaáætluninni gegn spillingu;

sem minnst þess einnig að í ályktun nr. 1, sem evrópskir dómsmálaráðherrar samþykktu á 21. ráðstefnu sinni (í Prag 1997), var mælt til þess að aðgerðaáætluninni gegn spillingu yrði hrint í framkvæmd með skjóttum hætti og hvatt til þess sérstaklega að samningur á sviði refsiréttar yrði samþykktur sem fyrst, þar sem kveðið yrði á um samræmdar sakargiftir í brotamálum er varða spillingu, aukna samvinnu um saksókn vegna slíkra afbrota og skilvirka tilhögun þess að fylgja málum eftir sem aðildarríkjum Evrópuráðsins, jafnt og þeim ríkjum sem utan þess standa, yrði fjárlst að tileinka sér,

sem hafa í huga að þjóðhöfðingjar og ríkisstjórnaleiðtogar Evrópuráðsríkjanna ákváðu, í til-efni af öðrum leiðtogafundi sínum í Strassborg 10. og 11. október 1997, að leita sameiginlegra lausna á krefjandi viðfangsefnum, er tengjast vaxandi spillingu, og samþykktu aðgerða-áætlun, í því augnamiði að koma á samstarfi um baráttuna gegn spillingu, m.a. tengslum spillingar við skipulagða glæpastarfsemi og peningabætti, þar sem ráðherranefndinni var meðal annars falið að tryggja að lokið yrði sem fyrst við lagagerninga á sviði þjóðaréttar í samræmi við aðgerðaáætlunina gegn spillingu,

sem hafa enn fremur í huga að í ályktun 24/1997 um 20 viðmiðunarreglur í baráttunni gegn spillingu, sem ráðherranefndin samþykkti á 101. fundi sínum 6. nóvember 1997, er lögð áhersla á nauðsyn þess að ljúka sem fyrst vinnu við lagagerninga á sviði þjóðaréttar í samræmi við aðgerðaáætlunina gegn spillingu,

sem líta til þess að ráðherranefndin samþykkti á 102. fundi sínum 4. maí 1998 ályktun 7/1998 sem heimilar gerð útvíkkaðs hlutasamnings um að koma á fót ríkjahópi gegn spillingu (GRECO) þar sem markmiðið er að auka getu þátttökuríkja hópsins til þess að berjast gegn spillingu með því að grípa til aðgerða sem gera þeim kleift að standa við skuldbindingar sínar á þessu sviði,

hafa orðið ásátt um eftirfarandi:

I. kafli

Notkun hugtaka.

1. gr.

Notkun hugtaka.

Í samningi þessum hafa eftirfarandi hugtök þá merkingu sem hér greinir:

a) „opinber embættismaður“, að því er varðar merkingu þessa hugtaks er vísað til skilgreiningar starfsheitanna „embættismaður“, „opinber starfsmaður“, „sveitarstjóri“, „ráðherra“ eða „dómari“ í landslögum þess ríkis þar sem hlutaðeigandi einstaklingur gegnir viðkomandi starfi og eins og þau eru notuð í refsilöggjöf þess;

b) hugtakið „dómari“, sem um getur í a-lið hér að framan, skal einnig taka til saksóknara og manna sem gegna stöðum innan dómskerfisins;

c) sé um málarekstur að ræða, þar sem opinber embættismaður annars ríkis kemur við sögu, getur saksóknarríkið aðeins beitt skilgreiningu hugtaksins „opinber embættismaður“ að því marki sem hún samræmist eigin landslögum;

d) „lögaðili“ merkir hvern þann aðila, sem hefur þá stöðu samkvæmt gildandi landslögum, að frátöldum ríkjum eða öðrum opinberum aðilum sem fara með ríkisvald og opinberum alþjóðastofnunum.

II. kafli

Ráðstafanir sem ber að gera innanlands.

2. gr.

Mútuboð til innlendra opinberra embættismanna.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að það teljist refsiverð háttsemi samkvæmt landslögum, þegar um ásetningsbrot að ræða, að lofa, bjóða eða veita, með beinum eða óbeinum hætti, opinberum embættismanni hans óviðeigandi ávinning, honum eða einhverjum öðrum til handa, í því skyni að hann hafi uppi tiltekna háttsemi eða láti eitthvað ógert í tengslum við skyldustörf sín.

3. gr.

Mútuþága innlendra opinberra embættismanna.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að það teljist refsiverð háttsemi samkvæmt landslögum, þegar um ásetningsbrot að ræða, að opinber embættismaður hans sækist eftir eða þiggi, með beinum eða óbeinum hætti, óviðeigandi ávinning, honum eða einhverjum öðrum til handa, eða þiggi boð um slíkan ávinning eða loforð um hann, í því skyni að hann hafi uppi tiltekna háttsemi eða láti eitthvað ógert í tengslum við skyldustörf sín.

4. gr.

*Mútur til manna sem eiga sæti á opinberum þingum
eða í opinberum stjórnnum innanlands.*

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að háttsemi, sem um getur í 2. og 3. gr., teljist refsiverð samkvæmt landslögum varði hún einstakling sem á sæti á opinberu þingi eða í opinberri stjórn innanlands sem fer með löggjafar- eða framkvæmdavald.

5. gr.

Mútur til erlendra opinberra embættismanna.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að háttsemi, sem um getur í 2. og 3. gr., teljist refsiverð samkvæmt landslögum varði hún opinberan embættismann annars ríkis.

6. gr.

Mútur til manna sem eiga sæti á opinberum þingum eða í opinberum stjórnnum erlendis.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að háttsemi, sem um getur í 2. og 3. gr., teljist refsiverð samkvæmt landslögum varði hún einstakling sem á sæti á opinberu þingi eða í opinberri stjórn sem fer með löggjafar- eða framkvæmdavald í öðru ríki.

7. gr.

Mútuboð innan einkageirans.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að það teljist refsiverð háttsemi samkvæmt landslögum, þegar um ásetningsbrot að ræða samfara atvinnustarfsemi, að lofa, bjóða eða veita, með beinum eða óbeinum hætti, einstaklingi, sem stýrir fyrirtæki innan einkageirans eða gegnir hvaða stöðu sem er innan þess, óviðeigandi ávinning, honum eða einhverjum öðrum til handa, í því skyni að hann hafi uppi tiltekna háttsemi eða láti eitthvað ógert, hvort tveggja í bága við skyldustörf sín.

8. gr.

Mútubága innan einkageirans.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að það teljist refsiverð háttsemi samkvæmt landslögum, þegar um ásetningsbrot að ræða samfara atvinnustarfsemi, að einstaklingur, sem stýrir fyrirtæki innan einkageirans eða gegnir hvaða stöðu sem er innan þess, sækist eftir eða þiggi, með beinum eða óbeinum hætti, óviðeigandi ávinning, honum eða einhverjum öðrum til handa, eða þiggi boð um slíkan ávinning eða loforð um hann, í því skyni að hann hafi uppi tiltekna háttsemi eða láti eitthvað ógert, hvort tveggja í bága við skyldustörf sín.

9. gr.

Mútur til embættismanna alþjóðastofnana.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að háttsemi, sem um getur í 2. og 3. gr., teljist refsiverð samkvæmt landslögum varði hún embættismann eða annan samningsbundinn starfsmann, í skilningi starfsmannareglna, opinberrar og alþjóðlegrar eða yfirþjóðlegrar stofnunar, sem aðilinn á aðild að, og einstakling, sem gegnir samsvarandi störfum og fyrrnefndir embættismenn eða fulltrúar, hvort sem hann er færður til tímabundið til að gegna þeim eða ekki.

10. gr.

Mútur til manna sem eiga sæti á alþjóðþingmannasamkomum.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að háttsemi, sem um getur í 4. gr., teljist refsiverð samkvæmt landslögum varði hún menn sem eiga sæti á þingmannasamkomum alþjóðlegra eða yfirþjóðlegra stofnana sem aðilinn á aðild að.

11. gr.

Mútur til dómara og embættismanna við alþjóðadómstóla.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að háttsemi, sem um getur í 2. og 3. gr., teljist refsiverð samkvæmt landslögum varði hún menn, sem gegna stöðum innan dómskerfisins, eða embættismenn við alþjóðadómstóla og viðkomandi aðili viðurkenni lögsögu slíkra dómstóla.

12. gr.

Áhrifakaup.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að það teljist refsiverð háttsemi samkvæmt landslögum, þegar um ásetningsbrot að ræða, að lofa, veita eða bjóða, með beinum eða óbeinum hætti, óviðeigandi ávinning hverjum þeim sem fullyrðir eða staðfestir að hann eða hún geti haft ótilhlýðileg áhrif á ákvörðunartöku þeirra einstaklinga, sem um getur í 2. gr., 4. til 6. gr. og 9. til 11. gr., fyrir endurgjald, hvort sem hinn óviðeigandi ávinningur er honum, henni eða einhverjum öðrum til handa, enn fremur að sækjast eftir, taka við eða þiggja boð eða loforð um slíkan ávinning til endurgjalds fyrir fyrrnefnd áhrif, hvort sem þeim er beitt eður ei eða hvort sem álitin áhrif leiða til þeirrar niðurstöðu sem stefnt er að eður ei.

13. gr.

Peningaþvætti í tengslum við ágóða af spillingarbrotum.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að háttsemi, sem um getur 1. og 2. mgr. 6. gr. samnings Evrópuráðsins um þvætti, leit, hald og upptöku ávinnings af afbrotum (SES nr. 141), samkvæmt þeim skilyrðum sem þar eru tilgreind, teljist refsiverð samkvæmt landslögum feli frumbrotið í sér einhverja þá háttsemi

sem telst refsiverð skv. 2. til 12. gr. sammings þessa, að því marki sem viðkomandi aðili hefur ekki gert fyrirvara eða sent frá sér yfirlýsingu hvað fyrrnefnd afbrot varðar eða telur slík afbrot ekki alvarlegs eðlis með hliðsjón af löggjöf sinni um peningabætti.

14. gr.
Bókhaldsbrot.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg og kveði á um viðurlög á sviði refsiréttar eða önnur viðurlög samkvæmt landslögum við eftirtalinni háttsemi eða vanrækslu, þegar um ásetningsbrot að ræða, sem er uppi höfð í því skyni að fremja, fela eða dylja afbrot, sem um getur í 2. til 12. gr., að því marki sem viðkomandi aðili hefur ekki gert fyrirvara eða sent frá sér yfirlýsingu þeim viðvíkjandi:

- a) að útbúa eða nota reikning eða annað bókhaldsskjal eða -gagn sem inniheldur rangar eða ófullkomnar upplýsingar;
- b) að vanrækja með ólöglegum hætti að bókfæra greiðslu.

15. gr.
Hlutdeild.

Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að það teljist refsiverð háttsemi samkvæmt landslögum að eiga hlutdeild í einhverri þeirri háttsemi sem telst refsiverð samkvæmt samningi þessum.

16. gr.
Friðhelgi.

Ákvæði sammings þessa eru með fyrirvara um ákvæði sáttmála, bókana eða laga, og texta sem fjalla um framkvæmd þeirra, er varða afturköllun friðhelgi.

17. gr.
Lögsaga.

1. Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að afla lögsögu vegna afbrots, sem telst refsiverð háttsemi skv. 2. til 14. gr. sammings þessa, þegar:

- a) afbrotið er framið á landsvæðis hans að einhverju eða öllu leyti;
- b) brotamaður er ríkisborgari hans, opinber embættismaður eða á sæti á opinberu þingi eða í opinberri stjórn innanlands;
- c) afbrotið varðar opinberan embættismann hans eða mann sem á sæti á opinberu þingi eða í opinberri stjórn innanlands eða einstakling sem um getur í 9. til 11. gr. og einnig er ríkisborgari hans.

2. Hverju ríki er heimilt, við undirritun eða þegar skjal þess um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild er afhent til vörslu, að opinbera, með yfirlýsingu sem er beint til aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins, að það áskilji sér rétt til þess að beita ekki, eða að beita aðeins í tilgreindum tilvikum eða við tiltekna aðstæður, lögsögureglunum, sem mælt er fyrir um í b- og c-lið 1. mgr. þessarar greinar, eða einhverjum hluta þeirra.

3. Hafi aðili nýtt sér þann kost að gera fyrirvara, sem kveðið er á um í 2. mgr. þessarar greinar, skal hann gera ráðstafanir, sem kunna að vera nauðsynlegar til að afla lögsögu vegna afbrots sem telst refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum, ef meintur brotamaður er á landsvæði viðkomandi aðila og hann framselur hann ekki til annars aðila, einvörðungu á grundvelli ríkisfangs hans, eftir að beiðni um framsal hefur verið lögð fram.

4. Samningur þessi útilokar ekki hverja þá refsiréttarlögsögu sem aðili hefur við í samræmi við landslög sín.

18. gr.

Ábyrgð lögaðila.

1. Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að tryggja að gera megi lögaðila ábyrga fyrir afbrotum eins og mútuboði, áhrifakaupum og peningabætti, sem teljast refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum, sé afbrotið framið í þágu lögaðilans af einstaklingi sem aðhefst annað hvort einn eða sem meðlimur í deild lögaðilans og hefur stöðu stjórnanda hjá lögaðilanum sem er reist á:

- heimild til að koma fram fyrir hönd lögaðilans;
- umboði til að taka ákvarðanir fyrir hönd lögaðilans; eða
- umboði til að segja fyrir verkum hjá lögaðilanum;

og ábyrga fyrir aðild fyrrnefnds einstaklings sem vitorðs- eða hvatamanns þess að fyrrnefnd afbrot séu framin.

2. Auk þeirra tilvika, sem þegar er kveðið á um í 1. mgr., skal hver aðili gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að draga megi lögaðila til ábyrgðar þegar brestur í yfirumsjón eða eftirliti af hálfu einstaklings, sem um getur í 1. mgr., hefur gert einstaklingi, sem starfar í umboði lögaðilans, kleift að hafa uppi þá refsiverðu háttsemi, sem getið er í 1. mgr., í þágu lögaðilans.

3. Ábyrgð lögaðila skv. 1. og 2. mgr. kemur ekki í veg fyrir að sakamál sé rekið gegn einstaklingum sem framið hafa þau afbrot, sem getið er í 1. mgr., eða eru vitorðs- eða hvatamenn þess að þau séu framin.

19. gr.

Viðurlög og ráðstafanir.

1. Hver aðili skal, með hliðsjón af því hversu alvarlegs eðlis þau afbrot eru sem teljast refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum og að því er varðar þau afbrot sem teljast refsiverð háttsemi skv. 2. til 14. gr., kveða á um skilvirk, hæfileg og letjandi viðurlög og ráðstafanir, meðal annars, þegar einstaklingar fremja fyrrnefnd afbrot, refsingu sem felur í sér frelsissviptingu og leitt getur til framsals.

2. Hver aðili skal sjá til þess að lögaðilar, sem eru dregnir til ábyrgðar í samræmi við ákvæði 1. og 2. mgr. 18. gr., séu beittir virkum, hæfilegum og letjandi viðurlögum á sviði refsiréttar eða annars konar viðurlögum fyrir afbrot sín, þar á meðal fésektum.

3. Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að gera honum kleift að gera upptæk eða svipta viðkomandi með öðrum hætti tækjum til að fremja afbrot og ágóða af þeim, þegar um ræðir háttsemi sem telst refsiverð samkvæmt samningi þessum, eða eign sem að verðmæti jafngildir slíkum ágóða.

20. gr.

Sérhæfð yfirvöld.

Hver aðili skal gera þær ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynlegar til að tryggja að einstaklingar og stofnanir séu sérhæfð í baráttu gegn spillingu. Nauðsynlegt er að sjálfstæði slíkra einstaklinga og stofnana sé tryggt, í samræmi við grundvallarreglur réttarkerfis hans, að því marki sem geri þeim kleift að gegna hlutverki sínu með árangursríkum hætti og án alls óviðeigandi þrýstings. Skal aðilinn tryggja að starfslíð slíkra stofnana hafi hlotið fullnægjandi starfsþjálfun og hafi nauðsynlegt fjármagn til að sinna verkefnum sínum.

21. gr.

Samstarf við landsyfirvöld og milli landsyfirvalda.

Hver aðili skal gera þær ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynlegar til að tryggja að opinber yfirvöld og opinberir embættismenn eigi samstarf, samkvæmt landslögum, við þau yfirvöld hans sem falin er rannsókn og saksókn vegna refsiverðrar háttsemi:

a) með því að tilkynna hinum síðargreindu yfirvöldum, að eigin frumkvæði, ef upp kemur rökstuddur grunur um að framin hafi verið einhver þau afbrot sem teljast refsiverð háttsemi skv. 2. til 14. gr.; eða

b) með því að veita hinum síðargreindu yfirvöldum allar nauðsynlegar upplýsingar samkvæmt beiðni.

22. gr.

Vernd þeirra sem vinna með réttvísinni og vitnavernd.

Hver aðili skal gera þær ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynlegar til að veita skilvirka og tilhlýðilega vernd:

a) þeim sem tilkynna um afbrot, sem teljast refsiverð háttsemi skv. 2. til 14. gr., eða vinna með öðrum hætti með rannsóknaraðilum eða handhöfum ákærvalds;

b) þeim sem gefa vitnisburð um þau afbrot.

23. gr.

Ráðstafanir til að auðvelda öflun sönnunargagna og upptöku ágóða.

1. Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir, meðal annars sem heimila sérstök rannsóknarræði í samræmi við landslög, sem kunna að vera nauðsynleg til að gera sér auðveldar um vik að afla sönnunargagna um afbrot, sem teljast refsiverð háttsemi skv. 2. til 14. gr. samnings þessa, og að bera kennsl á, rekja, kyrrsetja og leggja hald á tæki til að fremja spillingarbrot og ágóða af slíkum afbrotum, eða eignir sem að verðmæti jafngilda slíkum ágóða, sem er unnt að gera ráðstafanir vegna sem settar eru fram samkvæmt 3. mgr. 19. gr. samnings þessa.

2. Hver aðili skal setja lagaákvæði og gera aðrar ráðstafanir sem kunna að vera nauðsynleg til að heimila dómstólum sínum eða öðrum til þess bærur yfirvöldum að fyrirskipa að banka-, fjármála- og viðskiptagögn verði afhent eða hald á þau lagt til að unnt sé að grípa til þeirra aðgerða sem um getur í 1. mgr. þessarar greinar.

3. Bankaleynd skal ekki koma í veg fyrir þær ráðstafanir sem kveðið er á um í 1. og 2. mgr. þessarar greinar.

III. kafli

Fylgst með framkvæmd samningsins.

24. gr.

Eftirlit.

Ríkjahópur gegn spillingu (GRECO) skal fylgjast með framkvæmd aðila á samningi þessum.

IV. kafli

Alþjóðleg samvinna.

25. gr.

Meginreglur og ráðstafanir á sviði alþjóðlegrar samvinnu.

1. Aðilar skulu vinna saman, í samræmi við ákvæði viðeigandi alþjóðlegra gerninga um samvinnu þjóða á milli á sviði sakamála eða samkvæmt fyrirkomulagi sem sátt er um og reist er á grundvelli samræmdrar eða gagnvirkrar löggjafar, í samræmi við landslög sín og að því leyti sem frekast er unnt, í þágu rannsóknar og saksóknar vegna afbrota sem teljast refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum.

2. Ákvæði 26. til 31. gr. þessa kafla gilda séu engir gerningar á sviði þjóðaréttar eða ekkert samkomulag, sem um getur í 1. mgr., í gildi milli aðila.

3. Ákvæði 26. til 31. gr. þessa kafla gilda einnig gangi þau lengra en ákvæði gerninga á sviði þjóðaréttar eða samkomulag sem um getur í 1. mgr.

26. gr.

Gagnkvæm aðstoð.

1. Aðilar skulu aðstoða hvern annan eftir föngum með því að afgreiða tafarlaust beiðnir frá yfirvöldum sem samkvæmt landslögum þeirra hafa heimild til að rannsaka afbrot, sem teljast refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum, eða leggja fram ákæru vegna þeirra.

2. Synja má um gagnkvæma réttaraðstoð í skilningi 1. mgr. þessarar greinar telji aðilinn, er við beiðni tekur, að verði hann við beiðninni yrði grafið undan grundvallarhagsmunum hans, þ.e. fullveldi, þjóðaröryggi eða allsherjarreglu.

3. Aðilum er óheimilt að bera fyrir sig bankaleynd sem ástæðu þess að synja um samvinnu samkvæmt þessum kafla. Aðili kann að gera kröfu um, mæli landslög hans fyrir þar um, að annaðhvort dómari eða annað dómsmálayfirvald, þar með taldir opinberir ákærendur, sem starfar á sviði afbrotamála, samþykki beiðni um samvinnu sem fælist í því að aflétta banka- leynd.

27. gr.

Framsäl.

1. Líta ber svo á að afbrot, sem teljast refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum, teljist til framsalsafbrotá í hverjum þeim framsalssamningi sem í gildi er milli eða meðal aðilanna. Aðilar skuldbinda sig til að telja fyrrnefnd afbrot meðal framsalsafbrotá í hverjum þeim framsalssamningi sem gerður kann að verða meðal þeirra eða á milli þeirra.

2. Taki aðili, sem gerir það að skilyrði fyrir framsali að í gildi sé samningur þar um, við framsalsbeiðni frá öðrum aðila, sem hann hefur ekki framsalssamning við, getur hann litið á samning þennan sem lagalegan grundvöll að framsali með tilliti til afbrots sem telst refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum.

3. Aðilar, sem gera það að skilyrði fyrir framsali að í gildi sé samningur þar um, skulu samþykkja með gagnkvæmum hætti að afbrot, sem teljast refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum, séu framsalsafbrot.

4. Framsal skal háð þeim skilyrðum sem lög þess aðila, er við framsalsbeiðni tekur, eða gildandi framsalssamningar kveða á um, meðal annars þeim forsendum sem liggja að baki þess að aðilinn, er við framsalsbeiðninni tekur, kann að synja um framsal.

5. Sé synjað um framsal vegna afbrots, sem telst refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum, einungis á grundvelli ríkisfangs þess sem óskast framseldur eða vegna þess að aðilinn, er við framsalsbeiðninni tekur, telur sig hafa lögsögu að því er afbrotið varðar, skal aðilinn, er við framsalsbeiðninni tekur, leggja málið fyrir til þess bær yfirvöld sín til

saksóknar, nema um annað sé samið við aðilann er lagði beiðnina fram, og skal hann tilkynna aðilanum, er lagði beiðnina fram, um endanlega niðurstöðu málsins þegar þar að kemur.

28. gr.

Upplýsingagjöf af sjálfsdáðum.

Aðili getur, óumbeðið og án þess að það hafi áhrif á hans eigin rannsókn eða málarekstur, sent öðrum aðila upplýsingar um tilfelli álíti hann að þær geti gagnast viðtakanda við að hefja eða framkvæma rannsókn eða reka mál vegna afbrots, sem telst refsiverð háttsemi samkvæmt samningi þessum, eða geti leitt til þess að sá aðili leggi fram beiðni samkvæmt ákvæðum þessa kafla.

29. gr.

Miðstjórnarvald.

1. Aðilar tilnefni miðstjórnarvald, eða fleiri en eitt miðstjórnarvald ef það á við, sem annist um sendingu beiðna, sem lagðar eru fram samkvæmt ákvæðum þessa kafla, og um svör við þeim, afgreiðslu slíkra beiðna eða framsendingu þeirra til yfirvalda sem eru til þess bær að afgreiða þær.

2. Hver aðili skal, við undirritun eða þegar hann afhendir skjal sitt um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild til vörslu, tilkynna aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins nöfn og heimilisföng yfirvaldanna sem tilnefnd eru í samræmi við 1. mgr. þessarar greinar.

30. gr.

Bein samskipti.

1. Miðstjórnarvöldin skulu eiga bein samskipti sín á milli.

2. Í bráðatilvikum geta dómsmálayfirvöld þess aðila er leggur fram beiðni, þar með taldir opinberir ákærendur, sent beiðnir um gagnkvæma aðstoð eða orðsendingar þar að lútandi milliliðalaust til sambærilegra yfirvalda þess aðila er við beiðni tekur. Í slíkum tilvikum skal jafnframt senda miðstjórnarvaldi aðilans, er við beiðni tekur, afrit fyrir milligöngu almenns yfirvalds aðilans er leggur fram beiðni.

3. Heimilt er að senda beiðnir og orðsendingar skv. 1. og 2. mgr. þessarar greinar fyrir milligöngu Alþjóðasambands sakamálaögreglu (Interpol).

4. Sé beiðni lögð fram skv. 2. mgr. þessarar greinar og sé viðtökuyfirvaldið ekki til þess bært að fjalla um hana skal það framsenda beiðnina þar til bæru innlendu yfirvaldi og tilkynna það aðilanum, er lagði beiðnina fram, milliliðalaust.

5. Til þess bær yfirvöld aðilans, er leggur fram beiðni, geta sent aðilanum, er við beiðni tekur, milliliðalaust beiðnir og orðsendingar skv. 2. mgr. þessarar greinar sem hafa ekki í för með sér þvingunaraðgerðir.

6. Hverju ríki er heimilt, við undirritun eða þegar það afhendir skjal sitt um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild til vörslu, að upplýsa aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins um að í þágu skilvirkni beri að beina beiðnum samkvæmt þessum kafla til miðstjórnarvalds þess.

31. gr.

Upplýsingagjöf.

Aðilinn, er tekur við beiðni, skal án tafar upplýsa aðilann, er leggur fram beiðni, um aðgerð vegna framkominnar beiðni samkvæmt þessum kafla og um lyktir aðgerðarinnar. Aðilinn, er tekur við beiðni, skal einnig án tafar upplýsa aðilann, er leggur fram beiðni, um þær aðstæður sem koma í veg fyrir að unnt sé að framkvæma umbeðna aðgerð eða eru líklegar til að tefja hana verulega.

V. kafli

Lokaákvæði.

32. gr.

Undirritun og gildistaka.

1. Samningur þessi skal liggja frammi til undirritunar fyrir aðildarríki Evrópuráðsins og ríki sem eru ekki aðilar að Evrópuráðinu en hafa tekið þátt í gerð hans. Slík ríki geta lýst sig samþykkt því að vera bundin af samningi þessum með:

a) undirritun án fyrirvara um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki; eða

b) undirritun með fyrirvara um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki og eftirfarandi fullgildingu, staðfestingu eða samþykki;

2. Skjöl um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki skal afhenda aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins til vörslu.

3. Samningur þessi öðlast gildi fyrsta dag næsta mánaðar eftir að liðnir eru þrjú mánuðir frá þeim degi er fjórtán ríki hafa lýst sig samþykkt því að vera bundin af honum í samræmi við ákvæði 1. mgr. Hvert slíkt ríki, sem ekki er aðili að ríkjahópi gegn spillingu (GRECO) við fullgildingu sammingsins, verður sjálfkrafa aðili að hópnum þann dag er samningurinn öðlast gildi.

4. Samningur þessi öðlast gildi gagnvart hverju undirritunarríki, sem síðar lýsir sig samþykkt því að vera bundið af honum, fyrsta dag næsta mánaðar eftir að liðnir eru þrjú mánuðir frá þeim degi er það lýsir sig samþykkt því að vera bundið af samningnum í samræmi við ákvæði 1. mgr. Hvert undirritunarríki, sem ekki er aðili að ríkjahópi gegn spillingu (GRECO) við fullgildingu sammingsins, verður sjálfkrafa aðili að hópnum þann dag er samningurinn öðlast gildi gagnvart því.

33. gr.

Aðild að samningnum.

1. Er samningur þessi hefur öðlast gildi getur ráðherranefnd Evrópuráðsins, að höfðu samráði við samningsríkin, boðið Evrópubandalaginu og hverju því ríki, sem ekki á aðild að Evrópuráðinu og ekki hefur tekið þátt í gerð hans, að gerast aðili að samningi þessum með ákvörðun sem er tekin með þeim meirihluta sem er tilskilinn í d-lið 20. gr. stofnskrár Evrópuráðsins og með samhljóða atkvæðum fulltrúa þeirra samningsríkja sem eiga rétt til setu í ráðherranefndinni.

2. Samningur þessi öðlast gildi, gagnvart Evrópubandalaginu og hverju því ríki sem gerist aðili að honum skv. 1. mgr., fyrsta dag næsta mánaðar eftir að liðnir eru þrír mánuðir frá þeim degi er skjal þess um aðild er afhent aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins til vörslu. Evrópubandalagið og hvert það ríki, sem gerist aðili að samningnum, verður sjálfkrafa aðili að GRECO þann dag er samningurinn öðlast gildi gagnvart því, sé það ekki þegar aðili að hópnum við aðild.

34. gr.

Landsvæði þar sem samningurinn gildir.

1. Sérhverju ríki er heimilt, við undirritun eða þegar það afhendir skjöl sín um fullgildinguna, staðfestingu, samþykki eða aðild til vörslu, að tilgreina það eða þau landsvæði þar sem samningur þessi skal gilda.

2. Hver aðili getur hvenær sem er síðar útvíkkað, með yfirlýsingu sem er send aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins, gildissvið samnings þessa til þess að það megi ná til hvers annars landsvæðis sem er tilgreint í yfirlýsingunni. Samningurinn öðlast gildi, að því er slíkt landsvæði varðar, fyrsta dag næsta mánaðar eftir að liðnir eru þrír mánuðir frá þeim degi er aðalframkvæmdastjórinn tekur við slíkri yfirlýsingu.

3. Heimilt er að afturkalla hverja þá yfirlýsingu, sem er gefin samkvæmt tveimur undanfarandi málsgreinum og varðar hvert það landsvæði sem þar er tilgreint, með tilkynningu til aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins. Afturköllunin tekur gildi fyrsta dag næsta mánaðar eftir að liðnir eru þrír mánuðir frá þeim degi er aðalframkvæmdastjórinn tekur við slíkri tilkynningu.

35. gr.

Afstaða til annarra samninga.

1. Samningur þessi hefur ekki áhrif á réttindi og skyldur sem leiðir af alþjóðasamningum um sérstök málefni.

2. Aðilar að samningi þessum geta gert með sér tvíhliða eða marghliða samninga um þau málefni sem samningur þessi fjallar um í því skyni að auka við eða treysta ákvæði hans eða auðvelda framkvæmd meginreglna hans.

3. Hafi tveir eða fleiri aðilar þegar gert með sér samning um viðfangsefni, sem fjallað er um í samningi þessum, eða hafi þeir skipað samskiptum sínum viðvíkjandi því viðfangsefni með öðrum hætti ber þeim réttur til að framkvæma samninginn, eða að koma skipulagi á fyrrnefnd samskipti þess vegna, í stað samnings þessa, sé það samvinnu þjóða í milli til framdráttar.

36. gr.

Yfirlýsingar.

Hverju ríki er heimilt, við undirritun eða þegar skjal þess um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild er afhent til vörslu, að lýsa því yfir að það muni líta svo á að mútuboð til og mútuþága erlendra opinberra embættismanna skv. 5. gr., embættismanna alþjóðastofnana skv. 9. gr. eða dómara og embættismanna við alþjóðadómstóla skv. 11. gr. teljist því aðeins refsiverð háttsemi að viðkomandi opinber embættismaður eða dómari hafi uppi tiltekna háttsemi eða láti eitthvað ógert, hvort tveggja í bága við skyldustörf sín.

37. gr.

Fyrirvarar.

1. Hverju ríki er heimilt, við undirritun eða þegar skjal þess um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild er afhent til vörslu, að áskilja sér rétt til að líta svo á að sú háttsemi, sem um getur í 4. gr., 6. til 8. gr. og 10. og 12. gr., eða mútuþágubrot, sem er lýst í 5. gr., teljist ekki refsiverð háttsemi samkvæmt landslögum, að einhverju eða öllu leyti.

2. Hverju ríki er heimilt, við undirritun eða þegar skjal þess um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild er afhent til vörslu, að lýsa því yfir að það nýti sér þann fyrirvara sem kveðið er á um í 2. mgr. 17. gr.

3. Hverju ríki er heimilt, við undirritun eða þegar skjal þess um fullgildingu, staðfestingu, samþykki eða aðild er afhent til vörslu, að lýsa því yfir að það kunni að synja um gagnkvæma réttaraðstoð skv. 1. mgr. 26. gr. varði beiðni þar um afbrot sem aðilinn, er við beiðninni tekur, telur stjórnmalalegs eðlis.

4. Engu ríki er heimilt, með því að beita ákvæðum 1., 2. og 3. mgr. þessarar greinar, að gera fyrirvara við fleiri en fimm þeirra ákvæða sem þar eru tilgreind. Óheimilt er að gera aðra fyrirvara. Fyrirvara sama eðlis við 4., 6. og 10. gr. skal líta á sem einn fyrirvara.

38. gr.

Gildistími og endurskoðun yfirlýsinga og fyrirvara.

1. Yfirlýsingar, sem um getur í 36. gr., og fyrirvarar, sem um getur í 37. gr., gilda í þrjú ár frá þeim degi er samningur þessi öðlast gildi gagnvart viðkomandi ríki. Þó er heimilt að endurnýja fyrrnefndar yfirlýsingar og fyrirvara í jafnlangan tíma í einu.

2. Tólf mánuðum áður en yfirlýsing eða fyrirvari fellur úr gildi skal aðalskrifstofa Evrópuráðsins tilkynna það viðkomandi ríki. Eigi síðar en þremur mánuðum áður en yfirlýsing eða fyrirvari fellur úr gildi skal ríkið tilkynna aðalframkvæmdastjóranum að það staðfesti

yfirlýsinguna eða fyrirvarann, geri þar breytingu á eða afturkalli. Sendi viðkomandi ríki ekki tilkynningu skal aðalskrifstofan tilkynna því að litið sé svo á að yfirlýsing þess eða fyrirvari hafi verið framlengdur sjálfkrafa um sex mánuði. Yfirlýsing eða fyrirvari fellur úr gildi tilkynni viðkomandi ríki ekki, áður en fyrrnefndur frestur er útrunninn, að það hyggist staðfesta eða breyta yfirlýsingu sinni eða fyrirvara.

3. Gefi aðili út yfirlýsingu eða geri fyrirvara samkvæmt ákvæðum 36. og 37. gr. skal það, áður en endurnýjun fer fram eða samkvæmt beiðni, skýra fyrir GRECO þær ástæður sem réttlæta áframhaldandi gildi þeirra.

39. gr.

Breytingar.

1. Hver aðili getur lagt fram tillögur til breytinga á samningi þessum og skal aðalframkvæmdastjóri Evrópuráðsins senda þær aðildarríkjum Evrópuráðsins og öllum ríkjum sem ekki eru aðilar að Evrópuráðinu en hafa gerst aðilar að samningi þessum eða verið boðin aðild samkvæmt ákvæðum 33. gr.

2. Breytingartillögur aðila skulu sendar Evrópunefnd um afbrotamálefni (CDPC) og skal hún leggja fyrir ráðherranefndina álit sitt á þeirri breytingu sem lögð er til.

3. Ráðherranefndin skal fjalla um breytingartillöguna og álit það sem Evrópunefnd um afbrotamálefni hefur lagt fram og getur ráðherranefndin samþykkt breytinguna að höfðu samráði við þau aðildarríki samnings þessa sem ekki eiga aðild að Evrópuráðinu.

4. Texti hvernar breytingar, sem ráðherranefndin samþykkir skv. 3. mgr. þessarar greinar, skal framsendur aðilum til staðfestingar.

5. Hver sú breyting, sem samþykkt er skv. 3. mgr. þessarar greinar, öðlast gildi á þrítugasta degi eftir að allir aðilar hafa skýrt aðalframkvæmdastjóranum frá því að þeir staðfesti hana.

40. gr.

Lausn deilumála.

1. Skýra ber Evrópunefnd um afbrotamálefni, sem starfar á vegum Evrópuráðsins, reglulega frá því með hvaða hætti samningur þessi er túlkaður og kemur til framkvæmda.

2. Komi upp deila milli aðila um túlkun eða framkvæmd samnings þessa skulu þeir leitast við að leysa hana með samningaviðræðum eða öðrum friðsamlegum hætti að eigin vali, til dæmis með því að leggja deiluna fyrir Evrópunefnd um afbrotamálefni, leggja hana í gerð, en ákvörðun gerðardóms skal vera bindandi fyrir aðila, eða fyrir Alþjóðadómstólinn, eftir því sem hlutaðeigandi aðilar verða ásáttir um.

41. gr.
Uppsögn.

1. Hver aðili getur hvenær sem er sagt upp samningi þessum með tilkynningu til aðalframkvæmdastjóra Evrópuráðsins.
2. Uppsögnin tekur gildi fyrsta dag næsta mánaðar eftir að liðnir eru þrjú mánuðir frá þeim degi er aðalframkvæmdastjóránunum berst tilkynningin í hendur.

42. gr.
Tilkynningar.

Aðalframkvæmdastjóri Evrópuráðsins skal tilkynna aðildarríkjum Evrópuráðsins og hverju því ríki, sem hefur gerst aðili að samningi þessum, um:

- a) hverja undirritun;
- b) afhendingu hvers skjals um fullgildinguna, staðfestingu, samþykki eða aðild;
- c) hvern gildistökudag samnings þessa skv. 32. og 33. gr.;
- d) hverja yfirlýsingu eða fyrirvara skv. 36. eða 37. gr.;
- e) hvern annan gerning, tilkynningu eða orðsendingu er varðar samning þennan.

Þessu til staðfestu hafa undirrituð, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

Gjört í Strassborg 27. janúar 1999 í einu eintaki á ensku og einu eintaki á frönsku, sem verða afhent til vörslu í skjalasafni Evrópuráðsins, og eru báðir textarnir jafngildir. Aðalframkvæmdastjóri Evrópuráðsins skal senda hverju aðildarríki Evrópuráðsins, hverju ríki, sem er ekki aðili að Evrópuráðinu en hefur tekið þátt í gerð samnings þessa, og hverju ríki, sem boðið er að gerast aðili að honum, staðfest endurrit.

Fylgiskjal II.**Criminal Law Convention on Corruption**
Strasbourg, 27.I.1999**Preamble**

The member States of the Council of Europe and the other States signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Recognising the value of fostering co-operation with the other States signatories to this Convention;

Convinced of the need to pursue, as a matter of priority, a common criminal policy aimed at the protection of society against corruption, including the adoption of appropriate legislation and preventive measures;

Emphasising that corruption threatens the rule of law, democracy and human rights, undermines good governance, fairness and social justice, distorts competition, hinders economic development and endangers the stability of democratic institutions and the moral foundations of society;

Believing that an effective fight against corruption requires increased, rapid and well-functioning international co-operation in criminal matters;

Welcoming recent developments which further advance international understanding and co-operation in combating corruption, including actions of the United Nations, the World Bank, the International Monetary Fund, the World Trade Organisation, the Organisation of American States, the OECD and the European Union;

Having regard to the Programme of Action against Corruption adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe in November 1996 following the recommendations of the 19th Conference of European Ministers of Justice (Valletta, 1994);

Recalling in this respect the importance of the participation of non-member States in the Council of Europe's activities against corruption and welcoming their valuable contribution to the implementation of the Programme of Action against Corruption;

Further recalling that Resolution No. 1 adopted by the European Ministers of Justice at their 21st Conference (Prague, 1997) recommended the speedy implementation of the Programme of Action against Corruption, and called, in particular, for the early adoption of a criminal law convention providing for the co-ordinated incrimination of corruption offences, enhanced co-operation for the prosecution of such offences as well as an effective follow-up

mechanism open to member States and non-member States on an equal footing;

Bearing in mind that the Heads of State and Government of the Council of Europe decided, on the occasion of their Second Summit held in Strasbourg on 10 and 11 October 1997, to seek common responses to the challenges posed by the growth in corruption and adopted an Action Plan which, in order to promote co-operation in the fight against corruption, including its links with organised crime and money laundering, instructed the Committee of Ministers, *inter alia*, to secure the rapid completion of international legal instruments pursuant to the Programme of Action against Corruption;

Considering moreover that Resolution (97) 24 on the 20 Guiding Principles for the Fight against Corruption, adopted on 6 November 1997 by the Committee of Ministers at its 101st Session, stresses the need rapidly to complete the elaboration of international legal instruments pursuant to the Programme of Action against Corruption;

In view of the adoption by the Committee of Ministers, at its 102nd Session on 4 May 1998, of Resolution (98) 7 authorising the partial and enlarged agreement establishing the "Group of States against Corruption – GRECO", which aims at improving the capacity of its members to fight corruption by following up compliance with their undertakings in this field,

Have agreed as follows:

Chapter I – Use of terms

Article 1 – Use of terms

For the purposes of this Convention:

a "public official" shall be understood by reference to the definition of "official", "public officer", "mayor", "minister" or "judge" in the national law of the State in which the person in question performs that function and as applied in its criminal law;

b the term "judge" referred to in sub-paragraph a above shall include prosecutors and holders of judicial offices;

c in the case of proceedings involving a public official of another State, the prosecuting State may apply the definition of public official only insofar as that definition is compatible with its national law;

d "legal person" shall mean any entity having such status under the applicable national law, except for States or other public bodies in the exercise of State authority and for public international organisations.

Chapter II – Measures to be taken at national level

Article 2 – Active bribery of domestic public officials

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, the promising, offering or giving by any person, directly or indirectly, of any undue advantage to any of its public officials, for himself or herself or for anyone else, for him or her to act or refrain from acting in the exercise of his or her functions.

Article 3 – Passive bribery of domestic public officials

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, the request or receipt by any of its public officials, directly or indirectly, of any undue advantage, for himself or herself or for anyone else, or the acceptance of an offer or a promise of such an advantage, to act or refrain from acting in the exercise of his or her functions.

Article 4 – Bribery of members of domestic public assemblies

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct referred to in Articles 2 and 3, when involving any person who is a member of any domestic public assembly exercising legislative or administrative powers.

Article 5 – Bribery of foreign public officials

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct referred to in Articles 2 and 3, when involving a public official of any other State.

Article 6 – Bribery of members of foreign public assemblies

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct referred to in Articles 2 and 3, when involving any person who is a member of any public assembly exercising legislative or administrative powers in any other State.

Article 7 – Active bribery in the private sector

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally in the course of business activity, the promising, offering or giving, directly or indirectly, of any undue advantage to any persons who direct or work for, in any capacity, private sector entities, for themselves or for anyone else, for them to act, or refrain from acting, in breach of their duties.

Article 8 – Passive bribery in the private sector

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, in the course of business activity, the request or receipt, directly or indirectly, by any persons who direct or work for, in any capacity, private sector entities, of any undue advantage or the promise thereof for themselves or for anyone else, or the acceptance of an offer or a promise of such an advantage, to act or refrain from acting in breach of their duties.

Article 9 – Bribery of officials of international organisations

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct referred to in Articles 2 and 3, when involving any official or other contracted employee, within the meaning of the staff regulations, of any public international or supranational organisation or body of which the Party is a member, and any person, whether seconded or not, carrying out functions corresponding to those performed by such officials or agents.

Article 10 – Bribery of members of international parliamentary assemblies

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct referred to in Article 4 when involving any members of parliamentary assemblies of international or supranational organisations of which the Party is a member.

Article 11 – Bribery of judges and officials of international courts

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct referred to in Articles 2 and 3 involving any holders of judicial office or officials of any international court whose jurisdiction is accepted by the Party.

Article 12 – Trading in influence

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally, the promising, giving or offering, directly or indirectly, of any undue advantage to anyone who asserts or confirms that he or she is able to exert an improper influence over the decision-making of any person referred to in Articles 2, 4 to 6 and 9 to 11 in consideration thereof, whether the undue advantage is for himself or herself or for anyone else, as well as the request, receipt or the acceptance of the offer or the promise of such an advantage, in consideration of that influence, whether or not the influence is exerted or whether or not the supposed influence leads to the intended result.

Article 13 – Money laundering of proceeds from corruption offences

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law the conduct referred to in the Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Products from Crime (ETS No. 141), Article 6, paragraphs 1 and 2, under the conditions referred to therein, when the predicate offence consists of any of the criminal offences established in accordance with Articles 2 to 12 of this Convention, to the extent that the Party has not made a reservation or a declaration with respect to these offences or does not consider such offences as serious ones for the purpose of their money laundering legislation.

Article 14 – Account offences

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as offences liable to criminal or other sanctions under its domestic law the following acts or omissions, when committed intentionally, in order to commit, conceal or disguise the offences referred to in Articles 2 to 12, to the extent the Party has not made a reservation or a declaration:

a creating or using an invoice or any other accounting document or record containing false or incomplete information;

b unlawfully omitting to make a record of a payment.

Article 15 – Participatory acts

Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law aiding or abetting the commission of any of the criminal offences established in accordance with this Convention.

Article 16 – Immunity

The provisions of this Convention shall be without prejudice to the provisions of any Treaty, Protocol or Statute, as well as their implementing texts, as regards the withdrawal of immunity.

Article 17 – Jurisdiction

1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish jurisdiction over a criminal offence established in accordance with Articles 2 to 14 of this Convention where:

a the offence is committed in whole or in part in its territory;

b the offender is one of its nationals, one of its public officials, or a member of one of its domestic public assemblies;

c the offence involves one of its public officials or members of its domestic public assemblies or any person referred to in Articles 9 to 11 who is at the same time one of its nationals.

2 Each State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraphs 1 b and c of this article or any part thereof.

3 If a Party has made use of the reservation possibility provided for in paragraph 2 of this article, it shall adopt such measures as may be necessary to establish jurisdiction over a criminal offence established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present in its territory and it does not extradite him to another Party, solely on the basis of his nationality, after a request for extradition.

4 This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with national law.

Article 18 – Corporate liability

1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that legal persons can be held liable for the criminal offences of active bribery, trading in influence and money laundering established in accordance with this Convention, committed for their benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:

- a power of representation of the legal person; or
- an authority to take decisions on behalf of the legal person; or
- an authority to exercise control within the legal person;

as well as for involvement of such a natural person as accessory or instigator in the above-mentioned offences.

2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of the criminal offences mentioned in paragraph 1 for the benefit of that legal person by a natural person under its authority.

3 Liability of a legal person under paragraphs 1 and 2 shall not exclude criminal proceedings against natural persons who are perpetrators, instigators of, or accessories to, the criminal offences mentioned in paragraph 1.

Article 19 – Sanctions and measures

1 Having regard to the serious nature of the criminal offences established in accordance with this Convention, each Party shall provide, in respect of those criminal offences established in accordance with Articles 2 to 14, effective, proportionate and dissuasive sanctions and measures, including, when committed by natural persons, penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.

2 Each Party shall ensure that legal persons held liable in accordance with Article 18, paragraphs 1 and 2, shall be subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.

3 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to enable it to confiscate or otherwise deprive the instrumentalities and proceeds of criminal offences established in accordance with this Convention, or property the value of which corresponds to such proceeds.

Article 20 – Specialised authorities

Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons or entities are specialised in the fight against corruption. They shall have the necessary independence in accordance with the fundamental principles of the legal system of the Party, in order for them to be able to carry out their functions effectively and free from any undue pressure. The Party shall ensure that the staff of such entities has adequate training and financial resources for their tasks.

Article 21 – Co-operation with and between national authorities

Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that public authorities, as well as any public official, co-operate, in accordance with national law, with those of its authorities responsible for investigating and prosecuting criminal offences:

a by informing the latter authorities, on their own initiative, where there are reasonable grounds to believe that any of the criminal offences established in accordance with Articles 2 to 14 has been committed, or

b by providing, upon request, to the latter authorities all necessary information.

Article 22 – Protection of collaborators of justice and witnesses

Each Party shall adopt such measures as may be necessary to provide effective and appropriate protection for:

a those who report the criminal offences established in accordance with Articles 2 to 14 or otherwise co-operate with the investigating or prosecuting authorities;

b witnesses who give testimony concerning these offences.

Article 23 – Measures to facilitate the gathering of evidence and the confiscation of proceeds

1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary, including those permitting the use of special investigative techniques, in accordance with national law, to enable it to facilitate the gathering of evidence related to criminal offences established in accordance with Article 2 to 14 of this Convention and to identify, trace, freeze and seize instrumentalities and proceeds of corruption, or property the value of which corresponds to such proceeds, liable to measures set out in accordance with paragraph 3 of Article 19 of this Convention.

2 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or be seized in order to carry out the actions referred to in paragraph 1 of this article.

3 Bank secrecy shall not be an obstacle to measures provided for in paragraphs 1 and 2 of this article.

Chapter III – Monitoring of implementation**Article 24 – Monitoring**

The Group of States against Corruption (GRECO) shall monitor the implementation of this Convention by the Parties.

Chapter IV – International co-operation**Article 25 – General principles and measures for international co-operation**

1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of relevant international instruments on international co-operation in criminal matters, or arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation, and in accordance with their national law, to the widest extent possible for the purposes of investigations and proceedings concerning criminal offences established in accordance with this Convention.

2 Where no international instrument or arrangement referred to in paragraph 1 is in force between Parties, Articles 26 to 31 of this chapter shall apply.

3 Articles 26 to 31 of this chapter shall also apply where they are more favourable than those of the international instruments or arrangements referred to in paragraph 1.

Article 26 – Mutual assistance

1 The Parties shall afford one another the widest measure of mutual assistance by promptly processing requests from authorities that, in conformity with their domestic laws, have the

power to investigate or prosecute criminal offences established in accordance with this Convention.

2 Mutual legal assistance under paragraph 1 of this article may be refused if the requested Party believes that compliance with the request would undermine its fundamental interests, national sovereignty, national security or ordre public.

3 Parties shall not invoke bank secrecy as a ground to refuse any co-operation under this chapter. Where its domestic law so requires, a Party may require that a request for co-operation which would involve the lifting of bank secrecy be authorised by either a judge or another judicial authority, including public prosecutors, any of these authorities acting in relation to criminal offences.

Article 27 – Extradition

1 The criminal offences established in accordance with this Convention shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between or among the Parties. The Parties undertake to include such offences as extraditable offences in any extradition treaty to be concluded between or among them.

2 If a Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another Party with which it does not have an extradition treaty, it may consider this Convention as the legal basis for extradition with respect to any criminal offence established in accordance with this Convention.

3 Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognise criminal offences established in accordance with this Convention as extraditable offences between themselves.

4 Extradition shall be subject to the conditions provided for by the law of the requested Party or by applicable extradition treaties, including the grounds on which the requested Party may refuse extradition.

5 If extradition for a criminal offence established in accordance with this Convention is refused solely on the basis of the nationality of the person sought, or because the requested Party deems that it has jurisdiction over the offence, the requested Party shall submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution unless otherwise agreed with the requesting Party, and shall report the final outcome to the requesting Party in due course.

Article 28 – Spontaneous information

Without prejudice to its own investigations or proceedings, a Party may without prior request forward to another Party information on facts when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving Party in initiating or carrying out investigations or proceedings concerning criminal offences established in accordance with this Convention or might lead to a request by that Party under this chapter.

Article 29 – Central authority

1 The Parties shall designate a central authority or, if appropriate, several central authorities, which shall be responsible for sending and answering requests made under this chapter, the execution of such requests or the transmission of them to the authorities competent for their execution.

2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the names and addresses of the authorities designated in pursuance of paragraph 1 of this article.

Article 30 – Direct communication

1 The central authorities shall communicate directly with one another.

2 In the event of urgency, requests for mutual assistance or communications related thereto may be sent directly by the judicial authorities, including public prosecutors, of the requesting Party to such authorities of the requested Party. In such cases a copy shall be sent at the same time to the central authority of the requested Party through the central authority of the requesting Party.

3 Any request or communication under paragraphs 1 and 2 of this article may be made through the International Criminal Police Organisation (Interpol).

4 Where a request is made pursuant to paragraph 2 of this article and the authority is not competent to deal with the request, it shall refer the request to the competent national authority and inform directly the requesting Party that it has done so.

5 Requests or communications under paragraph 2 of this article, which do not involve coercive action, may be directly transmitted by the competent authorities of the requesting Party to the competent authorities of the requested Party.

6 Each State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, inform the Secretary General of the Council of Europe that, for reasons of efficiency, requests made under this chapter are to be addressed to its central authority.

Article 31 – Information

The requested Party shall promptly inform the requesting Party of the action taken on a request under this chapter and the final result of that action. The requested Party shall also promptly inform the requesting Party of any circumstances which render impossible the carrying out of the action sought or are likely to delay it significantly.

Chapter V – Final provisions

Article 32 – Signature and entry into force

1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and by non-member States which have participated in its elaboration. Such States may express their consent to be bound by:

a signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

b signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2 Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which fourteenth States have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1. Any such State, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force.

4 In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the expression of their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of paragraph 1. Any signatory State, which is not a member of the Group of States against Corruption (GRECO) at the time of ratification, shall automatically become a member on the date the Convention enters into force in its respect.

Article 33 – Accession to the Convention

1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe, after consulting the Contracting States to the Convention, may invite the European Community as well as any State not a member of the Council and not having participated in its elaboration to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for in Article 20d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2 In respect of the European Community and any State acceding to it under paragraph 1 above, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe. The European Community and any State acceding to this Convention shall automatically become a member of GRECO, if it is

not already a member at the time of accession, on the date the Convention enters into force in its respect.

Article 34 – Territorial application

1 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 35 – Relationship to other conventions and agreements

1 This Convention does not affect the rights and undertakings derived from international multilateral conventions concerning special matters.

2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

3 If two or more Parties have already concluded an agreement or treaty in respect of a subject which is dealt with in this Convention or otherwise have established their relations in respect of that subject, they shall be entitled to apply that agreement or treaty or to regulate those relations accordingly, in lieu of the present Convention, if it facilitates international co-operation.

Article 36 – Declarations

Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it will establish as criminal offences the active and passive bribery of foreign public officials under Article 5, of officials of international organisations under Article 9 or of judges and officials of international courts under Article 11, only to the extent that the public official or judge acts or refrains from acting in breach of his duties.

Article 37 – Reservations

1 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, reserve its right not to establish as a criminal offence under its domestic law, in part or in whole, the conduct referred to in Articles 4, 6 to 8, 10 and 12 or the passive bribery offences defined in Article 5.

2 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession declare that it avails itself of the reservation provided for in Article 17, paragraph 2.

3 Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession declare that it may refuse mutual legal assistance under Article 26, paragraph 1, if the request concerns an offence which the requested Party considers a political offence.

4 No State may, by application of paragraphs 1, 2 and 3 of this article, enter reservations to more than five of the provisions mentioned thereon. No other reservation may be made. Reservations of the same nature with respect to Articles 4, 6 and 10 shall be considered as one reservation.

Article 38 – Validity and review of declarations and reservations

1 Declarations referred to in Article 36 and reservations referred to in Article 37 shall be valid for a period of three years from the day of the entry into force of this Convention in respect of the State concerned. However, such declarations and reservations may be renewed for periods of the same duration.

2 Twelve months before the date of expiry of the declaration or reservation, the Secretariat General of the Council of Europe shall give notice of that expiry to the State concerned. No later than three months before the expiry, the State shall notify the Secretary General that it is upholding, amending or withdrawing its declaration or reservation. In the absence of a notification by the State concerned, the Secretariat General shall inform that State that its declaration or reservation is considered to have been extended automatically for a period of six months. Failure by the State concerned to notify its intention to uphold or modify its declaration or reservation before the expiry of that period shall cause the declaration or reservation to lapse.

3 If a Party makes a declaration or a reservation in conformity with Articles 36 and 37, it shall provide, before its renewal or upon request, an explanation to GRECO, on the grounds justifying its continuance.

Article 39 – Amendments

1 Amendments to this Convention may be proposed by any Party, and shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of

Europe and to every non-member State which has acceded to, or has been invited to accede to, this Convention in accordance with the provisions of Article 33.

2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation of the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.

4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Article 40 – Settlement of disputes

1 The European Committee on Crime Problems of the Council of Europe shall be kept informed regarding the interpretation and application of this Convention.

2 In case of a dispute between Parties as to the interpretation or application of this Convention, they shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their choice, including submission of the dispute to the European Committee on Crime Problems, to an arbitral tribunal whose decisions shall be binding upon the Parties, or to the International Court of Justice, as agreed upon by the Parties concerned.

Article 41 – Denunciation

1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 42 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe and any State which has acceded to this Convention of:

a any signature;

b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 32 and 33;

d any declaration or reservation made under Article 36 or Article 37;

e any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 27th day of January 1999, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, and to any State invited to accede to it.

Fylgiskjal III.

*Fjármálaráðuneyti,
fjárlagaskrifstofa:*

**Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 19/1940,
almennum hegningarlögum, og lögum nr. 144/1998, um refsíabyrgð lögaðila
vegna mútugreiðslna og hryðjuverka.**

Með frumvarpi þessu eru lagðar til breytingar á almennum hegningarlögum og lögum um refsíabyrgð lögaðila vegna mútugreiðslna og hryðjuverka til þess að unnt verði að fullgilda alþjóðasamning á sviði refsiréttar um spillingu. Ekki er ástæða til að ætla að lögfesting frumvarpsins hafi áhrif á útgjöld ríkissjóðs svo að nokkru nemi.